

Γεωμ.
Δημ. Έργα
• Λιμενισμός

Νομ. Συμβούλιο
Henry Bulwer
Πουφας ✓
Αμμοχώστas
Θαλασσ. Νεωκφ

COOP
Εμπόριο

ΤΑ ΕΝ ΚΥΠΡΩ
ΠΡΟΤΑΘΕΝΤΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ὅτε πρό τριῶν περὶπου μηνῶν ὁ σὶρ
Ἑρρίκος Βούλβερ πρόην μέγας ἀρμο-
στής τῆς νήσου Κύπρου, ἐπρόκειτο νὰ
ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς ἡμετέρας πατρίδος,
εἶχε καθυποβάλλει, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸ
ἐν Λευκωσίᾳ τότε συνεδριάζον σῶμα
τῆς Βουλῆς διάγγελμα, δι' οὗ ἐζητεῖτο
τὸ περίσσευμα τοῦ ἀκριβοῦς φόρου (12
χιλ. ἀγγλ. λιρῶν) ὥπως χρησιμεύσῃ
πρὸς ἐκτέλεισιν λιμενικῶν τινῶν ἔργων
λίαν ἀναγκαίων ἐν τῇ νήσῳ. Οἱ βου-
λευταὶ ἡμῶν, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν συν-
εσκέρθησαν, δὲν ἐνέκριναν καλὸν ἵνα
τὸ χρηματικὸν ἐκεῖνο ποσὸν, ὅπερ προ-
ωρίσθη κατ' αὐτοὺς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς
ἀρχὴ κεφαλαίου διὰ τὴν μέλλουσαν γε-
ωργικὴν ἐξάπνευσιν, δαπανηθῇ πρὸς
χρῆσιν λιμενικῶν ἔργων, καὶ οὕτω
παμψηφεί σχεδὸν τότε ἀπέρριψαν τὸ
διάγγελμα ἐκεῖνο. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἡ-
μῶν πληρέστατα εἰς τοῦτο θὰ ἐδικαιο-
λογοῦντο, ἐκ τὸ χρημ. ἐκεῖνο, ὅπερ
ὀλόκληρον σχεδὸν ἀνῆκεν εἰς τοὺς κα-
τοίκους τῶν χωρίων, ἐδαπάνων πρὸς
ἄλλην χρῆσιν μὴ ἐπωφελεῖ εἰς τοὺς
ἀγρότας· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν
οὕτω. Τὸ δοθησάμενον κεφάλαιον ἐμελ-
λε, κατὰ τὸ διάγγελμα, νὰ ἐπιστραφῇ
μετὰ τοῦ ὀφειλομένου τόκου εἰς τὴν
ἐξάπνευσιν ὀλόκληρον ἐντὸς μιᾶς τοῦ πο-
λὺ δεκάετίας ἐκ τοῦ ἐτησίως ψηφίζο-
μένου κονδυλίου τῶν δημοσίων ἔργων.
Ποία λοιπὸν αἰτία παρέκλινε τὰ αἰρε-
τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου νὰ καταψη-
φίσωσι τῆς ἐκτελέσεως τῶν λιμενικῶν
ἐκείνων ἔργων; Οἱ κύριοι οὗτοι δὲν
ἐθεώρησαν ἐπίσης καλὸν νὰ ἀγορασθῇ
καὶ μία βυθοκόρος διὰ νὰ χρησιμεύσῃ
πρὸς καθαρισμόν τῶν λιμένων Πάρου
καὶ Ἀμμοχώστου. Οἱ τῆς Πάρου καὶ
Ἀμμοχώστου λιμένες εἶνε οἱ μόνοι ἐν
τῇ νήσῳ ἐπωσοῦν διατηρηθέντες ἐκ τῆς
τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἐπηρείας
τῶν χρόνων· διατὶ λοιπὸν νὰ ζητῶμεν
ἡμεῖς τὴν πλήρη καταστροφὴν τῶν;
Τὸ ἄλλοτε αἰμαῖον τῆς Ἀμμοχώστου
ἐμπόριον παρῆλθεν ἀγευσίστεραι ἀπὸ
τὰ μέσα τοῦ 18^{ου} αἰῶνος, πρέπει ὁμῶς
ἐνεκα τούτου νὰ ἀρῶμεν νὰ ἐκέρ-
σῃ δὲν δὲν δὲν καὶ ὁ λιμὴν τῆς

Ἡ Ἀμμόχωστος κατὰ τὸν μεσαιῶνα διὰ τοῦ μεγίστου ἐμπορίου αὐτῆς κατέστησε περίθλιπτον τὴν ἡμετέραν νῆσον· διὰ τῶν φορτῶν αὐτῆς ὀχυρωμάτων κατέστη τὸ προπύργιον τῶν Κυπρίων κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν τούρκων· αὕτη καὶ νῦν εἰσέτι διὰ τῶν μεσαιωνικῶν κτιρίων της ἔλκει καὶ σήμερον τῶν περιηγητῶν τὴν περιέργειαν, καθὼς ἡ Ἀκρόπολις ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος. Πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς παντάπασιν ταύτην ἀμνημονοῦντες, νὰ μὴ φροντίζωμεν τὴν διάσωσιν τῶν ἐκείνης μνημείων; πρέπει νὰ μὴ ἐξοδεύωμεν χρημᾶτι ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς νήσου ταμείου πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐκείνης λιμένος;

Ἡ Ἀμμόχωστος ἀκόμη καὶ σήμερον εἶνε ὁ μόνος ἀσφαλέστατος λιμὴν ὅχι μόνον τῆς νήσου, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς γείτονος ἡμῶν Συρίας· ἐκ ταύτης ἐτι καὶ νῦν γίνονται πρὸ πόντων αἱ φορτώσεις τῶν γεννημάτων τῶν πλείστων χωρίων τῆς Ἀσιασίας, τῶν διὰ τὴν Ἀλλεσδαπήν ἐξαγομένων· μὲ ὅλην δὲ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνεργουμένου ἤδη ἐμπερίου, μικρὸν ὑπολείπεται τῶν ἄλλων λιμένων τῆς νήσου ὡς πρὸς τὴν κίνησιν τῶν ἐν αὐτῇ προσορμιζομένων ἐμπορικῶν ἱστιοφόρων πλοίων. Κατ' ἐπίσημον στατιστικὴν, ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τοῦ 1890 εἰσέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου 1374 ἱστιοφόρα, τόνων 34,039.

Εἰς τὴν ἐμπορικὴν ταύτην τοῦ λιμένος τῆς Ἀμμοχώστου κίνησιν, βεβαίως δὲν ὑπάγονται καὶ τὰ εἰς Κασσίαν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τὰς φορτώσεις ποιήσαντα 133 ἱστιοφόρα 6,031 τόνων. Ὁ καθαρισμὸς ὅμως τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου δὲν πρέπει νὰ γείνη ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἡ μικρᾶς κινήσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνεργουμένου ἐμπορίου. Ὁρμώμενοι ἐκ καθήκοντος ἐφείλομεν νὰ διατηρῶμεν ἐν καλῇ ὡς ἐγγιστα κατὰστάσει πᾶν ὅ,τι ἀπὸ τοῦς πτεράς ἡμῶν παρελίσσομεν ἔργον τέχνης· τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ εὐγενὴς συναίσθησις παντὸς πεπολιτισμένου ἔθνους. Οἱ ἄγγλοι ἐσχάτως ὑπεχρέωσαν τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν Τούρκους νὰ διατηρῶσιν ἐν καλῇ κατάστάσει καὶ διὰ τῶν χρημάτων τοῦ Ἐρχὰρ ἀπάσας τὰς ὑπ' αὐτῶν καταληρηθείσας κατὰ τὴν ἄλωσιν

χριστιανικάς ἐκκλησίας· τὸ αὐτὸ τοῦτο
καὶ ἡμεῖς ῥυθναίμεθα νὰ πράξωμεν ἐκ
τε τοῦ περισσεύματος τοῦ ἀκριβοῦς
φόρου καὶ ἐκ τοῦ ἐτησίου ψηφισμένου
κονδυλίου τῶν δημοσίων ἔργων, πρὸς
διατήρησιν καὶ καθαρισμὸν τῶν διασω-
θέντων τῆς νήσου λιμένων. Ἡ Κύπρος
ἀνήκει πάντοτε τοῖς Κυπρίοις· οἱ ξένοι
κατακτεταὶ ἔρχονται καὶ ἀπέρχονται
μόλις ἀρῶντες ἀσθενῆ τινα ἔχνη τῆς
διαβάσεως τῶν. Πάν ἐτι δημοσίον ἐρ-
γὸν γίνεται ἄρορ' ἐλομένηρον τὴν ἡμε-
τέραν πατρίδα καὶ οὐ τὴν ξένην· ἢ τὴν
ἄλλην ἐπαργίαν τῆς νήσου.

Βαρωσία

Σημ. α' φωνῆς. Ὁ ἀξ. διατριβο-γα-
ρος ἀξ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν νὰ εἰπωμεν δύο λέ-
ξεις. Δὲν μὲν ἀληθὲς ὅτι τὰ αἰρετὰ μέλη
κατεψήφισαν τῆς προτάσεως πρὸς ἐπιτέλι-
σιν διαφόρων λιμενικῶν ἔργων ἐν τῇ νήσῳ·
ἀπειναντίας μάλιστα τὰ αἰρετὰ μέλη ἐξί-
φρασαν τὰν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἴδωσι τειχῶ-
τα ἐπιτελούμενα. Δὲν συνερώνησαν ὁμῶς
μὲ τὴν γνώμην τῆς κυβερνήσεως ὅτι ἔπρε-
πε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ δεισμευθῇ
ἐπὶ μίαν δεκαετίαν τὸ περίσσευμα τῶν
ἀκριδικῶν εἰσῶν, ὅπερ πολὺ πιθανόν νὰ
χρησιμεύσῃ διὰ σκοποὺς γεωργικοὺς, διότι
τίς εἶδε τί δύναται κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο
δίκαστημα νὰ συμβῇ εἰς τὴν γεωργίαν. Ὡς
δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων κατεδείχθη, ἡ πρόθεσις
τῆς κυβερνήσεως ἦτο ἡμιστά εὐλακρινής,
διότι τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ζῇ τὸ πλεόν τοῦ-
το, ὅπου εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς πλεόν
ἀκριθῶς ἔσεν πρὸς τὸ ἀναγκαιεῖν, τὸ πε-
ρίσσευμα τοῦ παρελθόντος ἔτους; Δυσὲν
θάρσειν ἢ ἡ κυβερνήσις δὲν ἐπιθυμῇ
πράγματι τὴν ἐπιτέλῃσιν τῶν λιμενικῶν
ἔργων, ἀλλ' ἀποκαμύσῃ ἐκ τῶν καθ' ἑ-
κάστην παραπάνω ἡθίλησι νὰ ρίψῃ κόνιν
εἰς τὰ ὄμματά τοῦ κόσμου διὰ τοῦ γνω-
στοῦ διαγγέλματος, ἢ ἐπεθύμει ν' ἀποξεί-
νωσῃ ἡμᾶς τῆς μόνης περιουσίας μας, εἰς
τὴν δυνάμεθα νὰ καταρύωμεν ἐν περιπτώ-
σει κατεπειγουσῶν ἀναγκῶν. Εἰς τὰς ἀκα-
τανότητους σκέψεις τῆς κυβερνήσεως τει-
χόντων ἐξήγησεν ἡμεῖς τοῦλάχιστον δίδωμεν.